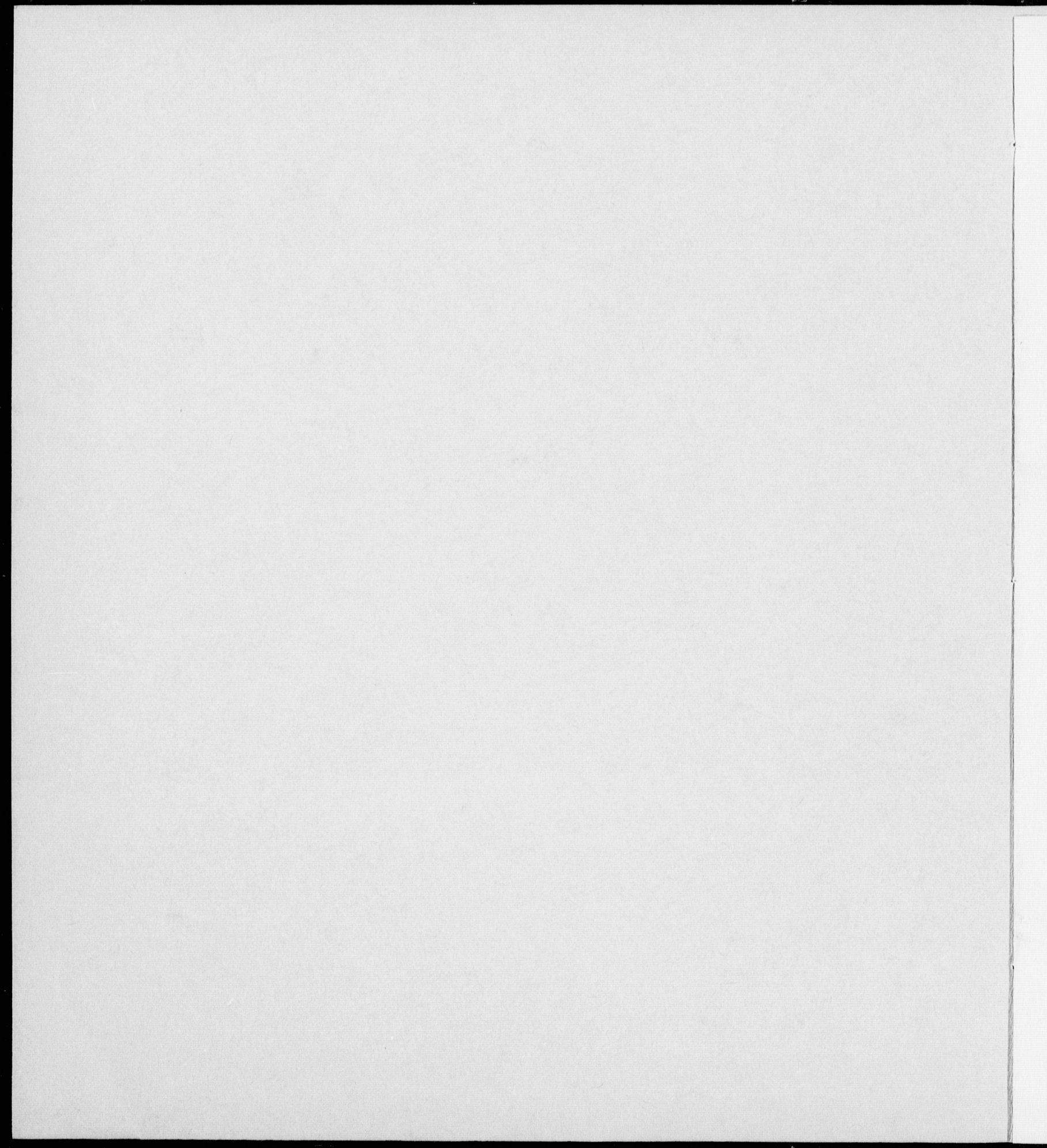

B. 1879 III, 37

BERICHT nopens de-60NVERPHRENTS-kina-onderneming gedurende het 3de kwartaal 1879.

Ook in dit kwartaal bleef het weder regenschik, zoodat slechts weinige drooge dagen werden opgeteekend. Het oogsten is daardoor voortdurend bemoeijlikt, doch de plantengroei zeer bevoordeeld.

Aan dagloonen zijn / 1845.20 uitbetaald. Voltoend aanbod van werk bleef nog ontbreken, zoodat het onderhoud der andere plantsoenen daaronder eenigzins moest lijden. De beschikbare krachten werden vooral voor het schoon houden der jonge plantsoenen benut.

De zeer overvloedige rijst- en kolle-oogsten hebben zeer veel geld onder de bevolking gebracht en de lust om in het hooge gebergte te werken staat tot dien rijkdom in omgekeerde verhouding.

Ook de afvoer van den geogosten bast werd vertraagd door het gebrek aan werkvolk. In dit kwartaal zijn 26125 a. p. bast verzonden.

Den 2den Juli 1879 is het tweede gedeelte van den oogst van 1878. — 40 kisten en 114 balen kina-bast, te Amsterdams in veiling gebracht.

De prijzen waren gemiddeld per half kilogram.

1. Suceirubra.....	147 ¹ cents.
„ Calisava javanica.....	155 ⁷ „
„ „ Schuttkraft.....	98 ⁴ „
„ „ Ledgeriana.....	360 „
„ „ Hassakarliana.....	85 ⁶ „
„ „ Lancifolia.....	115 „

gemiddeld 209² cent per half kilogram.

De geheele oogst van 1878 is voor eenne som van / 197417.25 verkocht. Daarvan moet aan onkosten van verkoop en verzending worden afgetrokken / 7716.50, zoodat het netto proeven bedraagt / 179700.95, terwijf in 1878, voor de kina-kultuur in het geheel / 52862.05 is uitgegeven.

De uitkomsten der scheikundige onderzoekingen worden bij dit bericht medegedeeld. N° 1—29 zijn allen van basten, op verschillende hoogten uit denzelfden boom genomen, die, met den wortel, geheel was uitgegraven. Bevestigd wordt dat, bij deze soort, in den wortelbast, het cinchonine-gehalte sterk vermeerdert, het chinine-gehalte vermindert.

Tot op groote hoogte van den stam blijft het gehalte aan chinine in den bast zeer belangrijk. De bast der dikke takken is gelijk aan den stambast, die der jongere takken nadert meer tot dien der stammen van jongere Ledgeriana-zaaiingen.

Van deze zaaiingen werden vele onderzocht, afkomstig van verschillende stamboom. Gedeeltelijk werden ze zoo gekozen, dat de serie van 1—4 de beste en de slechtste boom van een plantsoen aangef. op het oog uitgezocht voor het onderzoek, en waarbij 1 het meest, 4 het minst met den stamboom overeenkomt in uiterlijk. Deze zijn de N° 22—55 en 55—62. De met letters geteekenden 54—46 zijn uitgezocht uit de plantsoenen, als representanten der

meest typische Ledgeriana-vormen, 47—54 meestal als planten, die naar de micrantha- of suceirubra-typen overhielden.

Belangrijk, ter vergelijking, is het onderzoek van bast, uitgesneden uit tweejarige, sterk ontwikkelde uitloopers van oorspronkelijke, op slomp gekapte Ledgeriana-stammen (N° 55).

Over het algemeen zijn de resultaten zeer bevredigend, en hebben de vierjarige Ledgeriana-basten een chinine-gehalte, dat de verwachting overtreft, terwijf de aard der alcaloiden gewoonlijk overeenkomt met dien der moederboomen. Er is eenige oetening noodig om de slechte boomen uit te zoeken. Ieder kina-planter zal zich die eigen moeten maken, om die verlasterde planten het eerst uit zijne plantsoenen te verwijderen, en ze afzonderlijk te oogsten.

De analyses 65—69 hebben betrekking op het schrapen, het in schiffers afsnijden van de buitenste lastlagen des booms. (Oschoon de bast der tweede schraping, die dus in één jaar hersteld was, bijna dezelfde dikte had als de oorspronkelijke bast, bleek het jonge weefsel nog niet zoo rijk te zijn aan alcaloid als het oorspronkelijke, en het werd daarom geraden geacht, den vernieuwden bast der boomen die, in 1878, het product leverden, dat in Nederland verkocht werd, nog een jaar op den boom te laten.

Deze boomen hielden zich uitmuntend en ook de vijf stammen, die voor de 2e maal geschrapt werden, hebben daaronder schijnbaar volstrekt niet geleden. Ook op suceirubra en officinalis is nu, bij wijze van proef, het schrapen toegepast.

Analyses 70—78 hebben allen betrekking op, volgens M. Ivor's procedé vernieuwden suceirubra-bast, die in gehalte zeer afwisselt, maar altijd veel meer chinine houdt dan de oorspronkelijke.

De analyses 85 en 86 werden verricht om betere gegevens te verkrijgen, omtrent de waarde van jonge officinalis-boomen, vooral met het oog op het meer in zwang komende dief-planten der kina-soorten en daaruif volgende noodzakelijkheid om een deel der boomen op jongeligen leeftijd te oogsten. De bast dezer 4 $\frac{1}{2}$ jarige boomen was uitmuntend en reeds van veel waarde.

De analyses 87—98 hebben betrekking op proeven met het M. Ivor's procedé op verschillende kina-soorten. Over het geheel zijn die uitkomsten niet bemoeijigend, daar de vernieuwde basten niet, zooals dat bij suceirubra gezien wordt, belangrijk beter zijn dan de oorspronkelijke.

Ware dit het geval geweest, dan zoude het overweging verdienen hebben om het vernieuwings-proces ook op deze inferieure soorten toe te passen. Doch nu zullen allen onvermijdelijk opgeruimd moeten worden, om plaats te maken voor soorten van hoogere waarde.

Nieuw is het feit, — uit deze analyses gebleken, — dat de boomen, die oorspronkelijke chinidine bevatten, ook in den vernieuwden bast ditzelfde alcaloid produceren in ruime mate, en dat, in het algemeen, de aard der alcaloiden in den geregenereerden bast dezelfde is als in den origineelen. — Oschoon de quantitative verhouding verandert.

Door de aanhoudende regens rijpen de Ledgeriana-vruchten slechts zeer langzaam en het laat zich voorzien, dat geene zaden dezer soort kunnen worden verkregen voor December en dat de hoeveelheid gering zal zijn.

AANTOONING VAN DEN TOESTAND DER GOVERNEMENTS KINAPLANTSOENEN OP JAVA, OVER HET
5de KWARTAAL 1879.

Ligging en gemiddelde hoogte boven zee der plantsoenen. (De hoogte uitgedrukt in meters.)	Aanwezig op ultimo.				September 1879.							TOTAAL- DER PLANTEN.
	PLANTEN IN DE KWEEKERIJEN.				PLANTEN IN DEN VOLLEN GROND.							
	Ledgeriana.	Succirubra.	Officinalis	Lanceifolia.	Ledgeriana.	Calisaja en Hasskarliana.	Succirubra en Caloptera.	Officinalis.	Lanceifolia.	Micrantha.		
<i>Lembang.</i> Geb. Tangkoeban Prahoe.	50	8430	—	—	5870	107176	55662	—	—	200	155408	
<i>Nagrak.</i> Geb. Tangkoeban Prahoe.	50000	100	—	—	36930	123000	53700	78800	5800	60	550410	
<i>Tjiboenng.</i> Geb. Wajang.	23000	15000	—	—	35660	103400	29400	45400	2140	—	272000	
<i>Tjibereuan.</i> Geb. Malawar.	100200	—	—	—	104800	104800 <i>120000</i>	14695	41250	1200	—	582125	
<i>Tjintiroem.</i> Geb. Malawar.	127000	6000	—	—	79000	197000	40000	30000	9411	250	308630	
<i>Rioengoenng.</i> Geb. Tiloë.	47300	15000	—	—	74300	194800	24000	20000	16400	—	590200	
<i>Kaual-Tjividei.</i> Geb. Kendeng-Patoeha	—	2670	—	—	—	—	5852	297361	—	—	597765	
<i>Tirtasari.</i> Geb. Malawar.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
TOTAAL der afzonderlijke soorten.	^a 429730	45220	95700	—	^b 572780	849576	181289	550991	52940	310	2454356	
TOTAAL-GENERAAL van alle soorten.	366670										1967886	

a. Hieronder zijn begrepen, 11400 uit stekken,

b. " " " " " " 40000 " " " " " "

(buiten de 6300 oorspronkelijke Ledgeriana's)

